

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-2-66-21>

УДК 378.147:[81'243:007]-047.44

Жигунова В.О.
Мовна школа «ОЛА»

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ З ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНШОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація. Перевірено теоретичні положення структурно-функціональної моделі реалізації професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації. Проаналізовано основу та структуру авторського курсу «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації». Представлені та проаналізовані рівні сформованості професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної інформації для експериментальної та контрольної груп на основі розробленого тестування для перевірки ефективності впровадження авторської методики. Проаналізовано опитування студентів, котрі входили до складу контрольної та експериментальної груп. За допомогою методів математичної статистики підтверджено гіпотезу про те, що застосування організаційно-педагогічних умов та структурно-функціональної моделі реалізації професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації було ефективним.

Ключові слова: фахівці з міжнародної інформації, іншомовна підготовка, математична статистика, компетентнісний підхід, авторський курс.

Zhyhunova Viktoriia
“OLA” Language School

RESULTS OF EXPERIMENTAL STUDY ON THE FORMATION OF FUTURE SPECIALISTS IN INTERNATIONAL INFORMATION READINESS TO PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE FOREIGN LANGUAGE ENVIRONMENT

Summary. Scientific resources were analyzed and the absence of a holistic research, in which the method of professional orientation of foreign language training of future specialists in international information formation would be presented, was revealed. The necessity of experimental research in a course of which the structural and functional model of foreign language training of future specialists in international information professional orientation implementation has been tested. The theoretical basis of structural and functional model of foreign language training of future specialists in international information professional orientation implementation have been examined. The basis and structure of the author's course "Foreign Language Practice for Future Specialists in International Information" was analyzed. The purpose of "Foreign Language Practice for Future Specialists in International Information" integrated course implementation was formulated as the formation of a professionally oriented foreign language competence of students. Levels of professional formation of foreign language competence of future specialists in international information for experimental and control groups on the basis of developed testing to verify the effectiveness of the author's technique implementation are presented and analyzed. The analysis of the students who took in the control and experimental groups was analyzed. Using the methods of mathematical statistics, the hypothesis that the application of organizational and pedagogical conditions and the structural and functional model for future specialists in international information professionally orientation foreign language training implementation effectiveness was confirmed. The basis for future specialists in international information professionally oriented foreign language training was developed.

Keywords: specialists in international information, foreign language training, mathematical statistics, competency approach, author's course.

Постановка проблеми. Високий рівень іншомовної компетентності у професійному середовищі є необхідною складовою характеристики сучасного фахівця у сфері міжнародних відносин. Кожному фахівцю у сфері міжнародних відносин доводиться працювати з іншомовними ресурсами, співпрацювати з представниками міжнародних організацій, проводити переговори з представниками інших країн тощо. Фахівці з міжнародної інформації не є винятком, адже саме фахівці з міжнародної інформації забезпечують міжнародну взаємодію у галузі зовнішньополітичних, економічних та культурних взаємовідносин та пов'язані з різними сферами. Для таких фахівців постає необхідність оволодіння фаховою лексику, що стосується різних аспектів міжнародних відносин. Також у студентів необхідно розвивати навички анотуван-

ня і реферування іноземних друкованих, аудіо-та відеоматеріалів як українською, так і мовою оригіналу. Також важливо навчати майбутніх фахівців у сфері міжнародної інформації правилам оформлення документів, що відносяться до галузі дипломатії та зовнішньополітичних зв'язків. Окрім цього, необхідно розвивати навички ділового листування іноземною мовою, аби майбутні фахівці мали змогу здійснювати не лише усну, а й письмову комунікацію у сфері своєї професійної діяльності.

Для підвищення рівня професійно-орієнтованої іншомовної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної інформації нами розроблено та впроваджено у процес іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації структурно-функціональну модель реалізації професійної спрямованості їх іншомовної.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Методика формування професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців-міжнародників у своїх наукових працях досліджували: І. Савка [1], О. Сніговська [2], Н. Бідюк [3], А. Петрова [4] та інші. Спільним у роботах вищезгаданих науковців є те, що вони виокремлюють форми і методи навчання іноземної мови, необхідні для якісної підготовки майбутніх фахівців-міжнародників до професійної діяльності у іншомовному середовищі.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз наукових джерел показав відсутність цілісного дослідження, у якому було б представлено методику формування професійної спрямованості іншомовної підготовки саме майбутніх фахівців з міжнародної інформації. Тому, постає необхідність експериментального дослідження, у процесі якого було апробовано структурно-функціональну модель реалізації професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації.

Мета статті. Перевірити теоретичні положення структурно-функціональної моделі реалізації професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації.

Виклад основного матеріалу. У процесі формування етапу експерименту, виконуючи завдання щодо можливостей застосування компетентнісного підходу до підвищення рівня професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації, ми досліджували результативність впровадження професійно спрямованих дисциплін іноземною мовою та розробку інтегрованих занять, об'єднаних у варіативний курс «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації». Відсутність належної бази знань студентів є головним недоліком програм мовного заглиблення. Перехідний етап, котрий фіксує вживання складних структур, що необхідні для засвоєння профільних дисциплін, може бути здійснений за допомогою інтегрованих курсів. В процесі інтеграції іноземної мови з іншими предметами ми реалізуємо усі функції спілкування на предметному змісті. Окрім мовної компетенції студентів, інтегровані курси формують цілісне сприйняття світу та сприяють підготовці кваліфікованих фахівців.

Метою впровадження інтегрованого курсу «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації» є формування професійно спрямованої іншомовної компетентності студентів.

Авторський курс передбачає поєднання дисциплін «Іноземна мова» та «Теорія і практика перекладу» з профільними дисциплінами спеціалізації «Міжнародна інформація» («Інформаційне суспільство», «Інформаційні війни», «Геополітика», «Фабрики думки» та «Інформаційно-аналітична діяльність») з наданням переваг системі органічно пов'язаних між собою інтегрованих знань та умінь, що підпорядковуються спільній меті та узгоджуються із суміжними курсами.

Основу розроблення інтегрованого курсу «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації» становить ідея щодо наскрізної інтеграції цілей, змісту, форм, методів та засобів у межах цього курсу.

Вимогами доцільності створення та впровадження інтегрованого курсу «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації» є наступні:

- адаптація існуючих курсів «Інформаційне суспільство», «Інформаційні війни» та «Інформаційно-аналітична діяльність» до умов навчання з поглибленим вивченням іноземної мови (англійської), оскільки іноземна мова є засобом викладання матеріалів курсу;

- формування мотивації студентів до вивчення професійно орієнтованих дисциплін англійською мовою;

- варіативність і диференціація змісту, форм та методів навчання розробленого курсу;

- готовність викладачів до викладання інтегрованого курсу «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації»;

- дотримання принципу наступності в викладанні іноземної мови та фахових дисциплін;

- необхідність формування в студентів професійні компетенції;

- проектування змісту запропонованого курсу як реального навчальної дисципліни.

У процесі формування експерименту під час виконання завдань, щодо визначення рівня готовності до професійної діяльності в іншомовному середовищі нами було досліджено сформованість мотиваційно-орієнтаційного, когнітивно-інтегративного та ситуативно-діяльнісного компонента професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації. Для визначення рівня готовності майбутніх фахівців з міжнародної інформації до професійної діяльності в іншомовному середовищі нами проведено тестування експериментальної та контрольної груп на початку експерименту та вкінці. До експериментальної та контрольної груп увійшли студенти першого курсу магістратури (п'ятий рік навчання), що здобувають освіту за спеціалізацією «Міжнародна інформація» у 4 ВНЗ: Хмельницький національний університет, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Тернопільський національний економічний університет та Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет». Нами розроблено та запропоновано тестові завдання. Результати тестування експериментальної та контрольної груп на початку експерименту та вкінці представлені у таблиці 1.

Динаміка рівнів сформованості професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної інформації представлена на рис. 1.

Аналізуючи результати тестування експериментальної та контрольної груп на початку експерименту та вкінці можемо констатувати, що після вивчення запропонованого курсу «Практикум з іноземної мови для майбутніх фахівців з міжнародної інформації» серед учасників експериментальної групи суттєво зменшилась кількість студентів з низьким та середнім рівнем (на 25,00% та 8,33% відповідно). Більше того, спостерігається суттєве збільшення кількості студентів з достатнім та високим рівнем (на 8,33% та 25,00% відповідно). Серед учасників контрольної групи спостерігається нульова динаміка для низького та високого рівнів, несуттєве зменшення кількості середнього та збільшення достатнього рівня (на 10%). Отже, впровадження запропонованого курсу «Практикум з іноземної мови

Рівні сформованості професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної інформації, %

Рівень сформованості професійної готовності	Експериментальна група		Динаміка	Контрольна група		Динаміка
	На початок експерименту	На кінець експерименту		На початок експерименту	На кінець експерименту	
Низький	33,32	8,32	-25,00	30,00	30,00	0
Середній	25,00	16,67	-8,33	30,00	20,00	-10,00
Достатній	25,00	33,32	+8,32	20,00	30,00	+10,00
Високий	16,67	41,67	+25,00	20,00	20,00	0

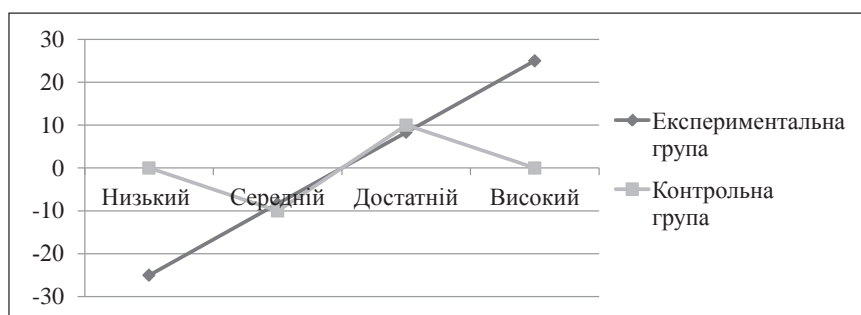

Рис. 1. Динаміка рівнів сформованості професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної інформації

для майбутніх фахівців з міжнародної інформації» позитивно вплинув на рівень готовності майбутніх фахівців з міжнародної інформації до професійної діяльності в іншомовному середовищі і є доцільним його впровадження для вивчення студентами, що здобувають освіту за спеціалізацією «Міжнародна інформація» у інших вищих навчальних закладах.

Після проведення експериментального дослідження було проведено опитування студентів, що входили до складу контрольної та експериментальної груп. Респондентам було запропоновано відповісти на запитання «Чи вважаєте Ви ефективним навчання професійно-спрямованої іноземної мови?».

В опитуванні взяли участь 22 студенти. Результати опитування наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Ставлення учасників експериментальної та контрольної групи до ефективності навчання професійно-спрямованої іноземної мови

	ТАК, вважаю	НІ, не вважаю
Експериментальна група	10 (83,32%)	2 (16,67%)
Контрольна група	3 (30%)	7 (70%)

Необхідно встановити чи вірогідно розрізняються відсоткові частки.

Висуваємо гіпотези:

Н0: Частка осіб, які вважають навчання професійно-спрямованої іноземної мови ефективним серед учасників контрольної групи менша, ніж серед учасників експериментальної групи.

Н1: Частка осіб, які вважають навчання професійно-спрямованої іноземної мови ефективним серед учасників контрольної групи більша, ніж серед учасників експериментальної групи

Для підтвердження однієї з гіпотез необхідно знайти кутові коефіцієнти Фішера за формулою 1:

$$\varphi_i = 2 \arcsin(\sqrt{p_i}) \quad (1)$$

Отже, $\varphi_1 = 1,98$, а $\varphi_2 = 1,96$.

Далі обчислюємо емпіричне значення критерію φ^* за формулою 2:

$$\varphi^* = (\varphi_1 - \varphi_2) \cdot \sqrt{\frac{n_1 \cdot n_2}{n_1 + n_2}} \quad (2)$$

Отже, $\varphi_{емп}^* = 0,072$

З таблиць кутового перетворення Фішера знаходимо табличне значення критерію для рівнів надійності 95% та 99%:

$$\varphi_{кр}^* = \begin{cases} 1,64 (p \leq 0,05) \\ 2,31 (p \leq 0,01) \end{cases}$$

Оскільки, $\varphi_{емп} < \varphi_{кр}$ ($0,072 < 1,64/2,31$), можемо зробити висновок про справедливість Н0 гіпотези, тобто, частка осіб, які вважають навчання професійно-спрямованої іноземної мови ефективним серед учасників контрольної групи менша, ніж серед учасників експериментальної групи. (на рівнях надійності 95% та 99%).

Висновки і пропозиції. Таким чином, використовуючи методи математичної статистики, ми підтвердили гіпотезу про те, що застосування організаційно-педагогічних умов та структурно-функціональної моделі реалізації професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародної інформації було ефективним.

Список літератури:

1. Савка І.В. Інноваційні методики вивчення іноземної мови професійного спрямування. *Innovative and Information space in educational and scientific activity: issues of particular organization, performance and perspectives of development* : International Research and Training Conference (Košice, November, 19–21, 2014). Košice, 2014. P. 331–334.
2. Сніговська О. Іншомовна підготовка як засіб формування професійної компетентності майбутніх дипломатів. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/9263>
3. Бідюк Н.М. Формування міжкультурної комунікативної компетенції у майбутніх фахівців міжнародних відносин. *Вісник Черкаського ун-ту. Сер. : Пед. науки*. 2012. Вип. 135. С. 141–146.
4. Петрова А. Модель формування іншомовної компетентності майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності в процесі фахової підготовки. *Рідна школа*. 2011. № 8–9 (серпень-вересень). С. 48–52.

References:

1. Savka I.V. (2014). Innovatsiyni metodyky vyvchennya inozemnoyi movy profesiynoho spryamuvannya. *Innovative and Information Space in Educational and Scientific Activity: Issues of Particular Organization, Performance and Perspectives of Development: International Research and Training Conference (Košice, November, 19–21, 2014)*. Košice. P. 331–334.
2. Snihovs'ka O. Inshomovna pidhotovka yak zasib formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutnikh dyplomativ. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/9263>
3. Bidiuk N.M. (2012). Formuvannya mizhkul'turnoyi komunikatyvnoyi kompetentsiyi u maybutnikh fakhivtsiv mizhnarodnykh vidnosyn. *Visnyk Cherkas'koho un-tu. Ser. Ped. nauky. Cherkasy. Vyp. 135*. P. 141–146.
4. Petrova A. (2011). Model' formuvannya inshomovnoyi kompetentnosti maybutnikh menedzheriv zovnishn'oekonomichnoyi diyal'nosti v protsesi fakhovoyi pidhotovky. *Ridna shkola*. № 8–9 (serpen'-veresen'). P. 48–52.